

BELEIDSNOTA
over de spreiding van overheidsdiensten

van de heer **R. VANDEKERCKHOVE**
Minister voor Hervorming der Instellingen

BIJLAGE VI
Standpunten inzake deconcentratie
ingenomen door
politieke partijen en vakbonden

A. POLITIEKE PARTIJEN.

Alle politieke partijen hebben zich na de tweede wereldoorlog meer dan eenmaal uitgesproken ten voordele van de spreading van de overheidsdiensten naar de provincies toe.

Uit de verkiezingsprogramma's van 1974 werden volgende standpunten genoteerd:

1. Gemeenschappelijk verkiezingsprogramma van C.V.P.-P.S.C.:

- voor iedere gemeente een onthaaldienst waar de mensen terecht kunnen met hun problemen i.v.m. belastingen, pensioenen
- alle beslissingen treffen op het vlak van het bestuur dat het dichtst bij de problemen staat en de rol van gemeenten en provincies versterken (decentralisatie - deconcentratie)
- R.V.A.: brede decentralisatie van zijn activiteiten door het oprichten van tewerkstellingscomités per gewestelijk bureau
- onderwijs: polyvalente provinciale diensten oprichten.

2. Regionaal actieprogramma van de C.V.P.:

- de overheidsdiensten moeten worden gespreid door de splitsing van de diensten die bij de regionale materies en bij de decentralisatie betrokken zijn.

3. Regionaal actieprogramma van de P.S.C. "Wallonië-Brussel":

- elk probleem laten behandelen op het niveau dat hiervoor het best geschikt is, en de beslissingscentra dichterbij de burgers brengen;
- het mogelijk maken dat beslissingen die nu op het nationaal niveau worden genomen, beter op het regionaal, het provinciaal en plaatselijk niveau worden getroffen;
- andere bevoegdheden en middelen, die beantwoorden aan een, naargelang de diensten, aangepaste geografische ruimte

(arrondissement, provincie of groter grondgebied), van de centrale overheid naar de provincie of naar gedeconcentreerde staatsdiensten;

- naast administraties die gecentraliseerd moeten blijven, zouden andere moeten gedecentraliseerd worden en naar Wallonië worden overgeheveld, die het grondgebied van het gewest of van een gedeelte ervan beslaan.

De aldus gedeconcentreerde diensten zouden een beslissingsbevoegdheid moeten bezitten voor wat hun geografisch gebied betreft, zonder dat hierbij afbreuk wordt gedaan aan hun hiërarchische ondergeschiktheid.

In de praktijk zal de beslissing moeten worden genomen om in elke provinciehoofdstad een provinciale directie van elk ministerie en van iedere parastatale op te richten. Deze formule zal, op provinciaal niveau, de coördinatie toelaten van de acties van de diverse diensten en inspecties van deze ministeriële organismen. Bij dit proces zal voorrang moeten worden verleend aan de departementen van Nationale Opvoeding en Cultuur.

Decentralisatie en deconcentratie moeten zich volgens een vooropgesteld tijdschema voltrekken, waardoor het mogelijk wordt een substantieel aantal werkgelegenheden naar Wallonië over te brengen. Deze inplantingen zouden evenwichtig tussen de verschillende subgewesten van Wallonië moeten worden verdeeld.

4. Verkiezingsprogramma van de B.S.P.-P.S.B.:

- deconcentratie van de organen van maatschappelijke zekerheid om de administratie dichterbij de recht-hebbende te brengen.

5. Kiesplatform van de Waalse P.L.P.:

- een gefedereerd België waarin de gedepolitiseerde, gedecentraliseerde en gedeconcentreerde administratie dichterbij de burger wordt gebracht;
- deconcentratie op het vlak van de pensioenen.

B. VAKBONDEN.

De drie voornaamste vakbonden hebben zich eveneens over de spreiding van de overheidsdiensten uitgesproken.

1. A.C.V. - A.C.W. - standpunt met verwijzing naar het A.C.W.-memorandum van maart 1974 aan de regering:

"De institutionele hervorming moet een reële herverdeling van de politieke macht tot doel hebben. Door de decentralisatie moet de beslissing dichterbij de burgers komen te liggen; door een grotere coherentie van de structuren, moet de besluitvorming doorzichtiger worden en een reële participatie mogelijk maken.

In het kader van een globale strategie, moet de grootste coherentie en efficiëntie worden nagestreefd in die materies die blijvend op het nationaal vlak moeten behartigd worden. Daarenboven moet de nationale solidariteit aan alle gewesten van het land een optimale ontwikkeling verzekeren".

2. Standpunt van de Vlaamse Intergewestelijke A.B.V.V. inzake decentralisatie en deconcentratie van de overheidsdiensten:

De Vlaamse Intergewestelijke van het A.B.V.V. eist een spoedige decentralisering van de overheidsdiensten met het oog op:

- het afzwakken van de pendel der Vlaamse arrondissementen naar Brussel;
- het ombuigen van de zwakke uitbouw der dienstenstructuur in Vlaanderen teneinde een groeieffect te bekomen in de tertiaire sector;

- het beter waarborgen van de werkgelegenheid in eigen streek.

Het is duidelijk dat deze maatregelen de problemen van de gebieden met grote pendel en zwakke economische structuren moeten oplossen.

Een doeltreffende decentralisatie en deconcentratie moet volgens de Vlaamse Intergewestelijke A.B.V.V. aan volgende criteria beantwoorden:

- de overheidsdiensten dienen zo dicht mogelijk bij de burger gebracht te worden, in 't bijzonder deze bureau's die dienstverstrekking zijn;
- de diensten van het gewest dienen in het gewest gevestigd te worden;
- een herstructurering op geografisch gebied van de overheidssector dient de moderne conceptie van de administratie te ondersteunen;
- een herstructurering moet paal en perk stellen aan verdere wildbouw van de administratie.

In deze optiek eist de Vlaamse Intergewestelijke A.B.V.V.:

- a) dat onmiddellijk een tienjarenplan wordt uitgewerkt waarbij:
 - de op te richten gewestelijke organen onmiddellijk in het gewest gevestigd worden;
 - de overheveling voorzien wordt van het Ministerie van Nationale Opvoeding en de administratie van Cultuur;
 - de diensten der centrale administratie met gewestelijk karakter naar de subgewesten overgeplaatst worden;
 - de dienstenverstrekkende administraties naar de subgewesten gebracht worden.
- b) dat dit programma in de eerstvolgende jaren de overheveling van 10.000 ambtenaren waarborgt;

c) dat er maatregelen uitgewerkt worden om de opvang der ambtenaren te vergemakkelijken met waarborg van degelijke leefomstandigheden en van hun administratieve loopbaan.

3. Standpunt van de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België over de deconcentratie van de overheidsdiensten:

Het Brussels gewest wordt gekenmerkt door een stijgende concentratiebeweging, vooral van tertiaire sectoren en overheidsdiensten.

De negatieve aspecten van deze evolutie zijn evident: meer dan evenredig stijgende infrastructuurkosten, verkeerscongestie, bedreiging voor het Brussels leefmilieu, noch economisch noch sociaal verantwoorde pendel, enz...

De A.C.L.V.B. is voorstander van een economisch (d.i. met inachtneming van de imperatieven van de administratieve efficiency en zonder onverantwoorde functie-uittholling voor het gewest) en sociaal (d.i. met handhaving van de verworven rechten van de betrokken werknemers en zonder aantasting van de globale tewerkstellingskansen voor de inwoners van het gewest) verantwoorde deconcentratiepolitiek.

Wat de privé-sector betreft: de A.C.L.V.B. wenst dat het recent wetsvoorstel "inzake de vestiging van de onderneming" zo vlug mogelijk zou gestemd worden tot wet; deze maatregel houdt inderdaad een weliswaar beperkte maar ontegensprekelijk positieve bijdrage in tot de afremming van onverantwoorde concentratie.

Wat de openbare sector betreft: de A.C.L.V.B. is er zich van bewust dat de regionalisering van onze politieke structuren - hoe deze er in haar definitieve vorm ook zal uitzien - niet noodzakelijkerwijze een spontane en verantwoorde herlokalisering van over-

6.

heidsadministraties zal meebrengen, zelfs niet wat de "geregionaliseerde materies" betreft.

Een doelbewuste politiek dringt zich derhalve op, die zich door de volgende normen dient te leiden:

- a) het uiteindelijke doel - althans in onze optiek - moet zijn een billijke spreiding van de werkgelegenheid over Vlaanderen, Wallonië en de hoofdstedelijke agglomeratie (1);
- b) als positieve neveneffecten worden hierbij nagestreefd een afremmen van sociaal onverantwoorde pendel; het decongestioneren van intra- en inter-urbaan verkeer; het vermensenlijken van het hoofdstedelijk leefmilieu;
- c) daartoe moeten bepaalde administraties geheel of gedeeltelijk overgeheveld worden naar secundaire en zelfs tertiaire groeipolen in Vlaanderen en Wallonië, dit na advies van de GERV en de CERW;
- d) bij het bepalen "welke" administraties "naar welke" plaats overgebracht worden, dient effectieve inspraak verleend te worden aan de drie nationale syndicale organisaties en hun centrales voor het openbaar ambt; inderdaad, een soepel en billijk transfertplan dient uitgewerkt te worden, dat de vastheid van betrekking en de eerbiediging van de anciënniteitsrechten en de promotiekansen van de betrokken agenten waarborgt en een prioriteitenregeling inhoudt voor de betrekkingen in de administraties die in de Brusselse agglomeratie zullen gevestigd blijven;
- e) inderdaad, ook voor de in het hoofdstedelijk gebied wonende werknemers geldt de eis "werk in eigen streek";

(1) thans komen meer dan 70% van de agenten van het openbaar ambt in Brussel van buiten de agglomeratie.

- f) door het verdwijnen uit de hoofdstedelijke agglomeratie van niet-noodzakelijk daar ingeplante tertiaire bedrijvigheden uit de private en openbare sector kan, met minder overlast voor de bevolking, de stad beter haar essentiële roeping op nationaal en europees vlak waarmaken als zetel van het centraal bestuur en van internationale instellingen;
- g) Brussel blijft de voornaamste groeipool in Brabant. Bij het aantrekken van nieuwe bedrijvigheden moet gewaakt worden op een beter evenwicht tussen secundaire en tertiaire sectoren, ten einde een mogelijke omgekeerde pendelbeweging (vanuit Brussel) naar verder afgelegen industriële zones te vermijden.